

1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΝΑΞΟΥ

ΘΕΜΑ: «Το κάστρο της Νάξου»

Σχολικό έτος 2003-2004

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Η επιλογή έγινε με βάση τις δυνατότητες εξεύρεσης πληροφοριών, τον περιορισμένο χρόνο και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Το κάστρο επελέγη γιατί αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα πολιτιστικά μνημεία της Νάξου. Επίσης δίνεται η δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης και κυρίως η σύνδεση μαθημάτων με το Γυμνάσιο.

Σκοπός

Να προσεγγίσουν οι μαθητές διαθεματικά ένα πολυπολιτισμικό χώρο, σύμβολο συμβίωσης ανθρώπων με διαφορετική κουλτούρα.

Ειδικοί Στόχοι

- Να έρθουν σε επαφή με το πολιτιστικό περιβάλλον του νησιού και την τοπική ιστορία.
- Να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη για να αντιληφθούν τη σημασία των διαφορετικών πολιτισμικών στοιχείων και τη σπουδαιότητα της συνύπαρξής τους.
- Να καλλιεργήσουν πνεύμα συνεργασίας, αλληλεγγύης.
- Να μάθουν να παρατηρούν, να καταγράφουν και να ερευνούν.
- Να καλλιεργήσουν ενεργητική συμμετοχή μέσα στην ομάδα.
- Να μάθουν ότι η γνώση είναι υπό συνεχή διαπραγμάτευση και ότι η μάθηση συντελείται μέσα σε πλαίσιο συλλογικής επικοινωνίας και διαλεκτικής αντιπαράθεσης.
- Να καλλιεργήσουν στάση αποδοχής της διαφορετικής κουλτούρας και της πολυπολιτισμικής κοινωνίας.
- Να διευκολυνθεί η κοινωνική ένταξη κάθε κατηγορίας μαθητών, ανεξάρτητα από προέλευση και ατομικά χαρακτηριστικά.

Ενδεικτικές Ενότητες-Εμπλεκόμενα μαθήματα

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα θα υλοποιηθεί με τη μέθοδο των **σχεδίων εργασίας** (μέθοδο project), που θα υλοποιηθεί από ομάδες εργασίας (ομαδοσυνεργατική) με συγκεκριμένο αντικείμενο μελέτης για:

- το ιστορικό πλαίσιο κατά την Ενετοκρατία και Τουρκοκρατία (Ιστορία)
- τα επαγγέλματα χθες και σήμερα (ΣΕΠ)
- το θεσμό της εκπαίδευσης: Σχολή Ουρσουλίνων και Γαλλική Εμπορική Σχολή (Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή)

- τις Ουρσουλίνες στη Νάξο: μια ιστορία τριών αιώνων (Γαλλικά)
- τα οικοσώμα ως σύμβολα καταγωγής (Τοπική Ιστορία)
- τα δικαιопρακτικά έγγραφα: ο θεσμός της προίτας (Νεοελληνική Γλώσσα, Νεοελληνική Γραμματεία, Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Αρχαία Ελληνική Γραμματεία)
- τα μουσεία (τοπική Ιστορία)
- τους Θρύλους και τις Λαϊκές ιστορίες (Αγγλικά)
- τα πετρώματα και τα υλικά κτισίματος (Φυσική, Χημεία, Γεωλογία)
- τη δομή αρχοντικών κάστρου και την αμυντική οργάνωση (Πληροφορική, Τεχνολογία)
- το ιστορικό Αρχείο (τοπική Ιστορία, Νεοελληνική Γλώσσα, Νεοελληνική Γραμματεία, Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, Μαθηματικά)
- Φωτογράφιση αρχιτεκτονικών στοιχείων του κάστρου (Καλλιτεχνικά)
- Η μουσική μέρος της ζωής των καστριανών (Μουσική)
- τον Καθολικό Μητροπολιτικό Ναό και τις σχέσεις του με τους Ορθόδοξους (Θρησκευτικά)
- τα κτίρια και τις πύλες (Αγγλικά)

Σχεδιαζόμενες δραστηριότητες

Διερευνητικές δραστηριότητες:

1. Αναζήτηση και καταγραφή πληροφοριακών δεδομένων: αποδελτίωση πληροφοριακών πηγών, παρατήρηση, μέτρηση φαινομένων μέσω συνεντεύξεων.
2. Μαθηματοποίηση δεδομένων και εξαγωγή συμπερασμάτων.
3. Συλλογή φωτογραφιών.
4. Παρουσίαση ερευνητικών συμπερασμάτων

Επισκέψεις στο κάστρο:

Σε ιστορικά μνημεία, μουσεία, κτίσματα αρχιτεκτονικής αξίας, καταστήματα.

Χρησιμοποιούμενες Τεχνικές:

- Ημερολόγια
- Σημειώσεις
- Ανάλυση ντοκουμέντων ερωτηματολόγια
- Συνεντεύξεις
- Ηχογράφιση
- Βιντεοσκόπηση
- Φωτογραφίες και slides
- Εικονογράφιση

Υλικά:

1. Δημοσιογραφικό μαγνητοφονάκι
2. Αποκόμματα περιοδικών
3. Γραφική ύλη για τα ερωτηματολόγια
4. Βιντεοκάμερα και βιντεοκασέτα

5. Φωτογραφική μηχανή
6. Κείμενα από βιβλία
7. Φωτογραφικές διαφάνειες και μηχανή προβολής
8. Αντίγραφα αρχιτεκτονικών σχεδίων

Φάσεις Υλοποίησης

Πραγματοποιούμενες ενέργειες

- 1η** Ευαισθητοποίηση και προετοιμασία των μαθητών για την εργασία. Επιλογή θέματος.
- 2η** Προσδιορισμός στόχων και σχεδιασμός δραστηριοτήτων.
- 3η** Οργάνωση των μαθητών σε υποομάδες και προσδιορισμός εργασιών και καθηκόντων σ' αυτές. Προγραμματισμός δραστηριοτήτων.
- 4η** Άντληση πληροφοριών και στοιχείων από βιβλιογραφία, διαδίκτυο, επιτόπιες επισκέψεις, αναλυτικά:
 - Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο: Παρατηρήσεις, Καταγραφή εντυπώσεων, συγκέντρωση υλικού.
 - Επίσκεψη στο Ενετικό Μουσείο: ξενάγηση των Μαθητών από τον υπεύθυνο του Μουσείου, καταγραφή πληροφοριών, παρατηρήσεων και εντυπώσεων
 - Επίσκεψη στο Βυζαντινό Μουσείο.
 - Επίσκεψη στο Ιστορικό Αρχείο: παρατήρηση, πραγματοποίηση συνεντεύξεων
 - Επίσκεψη στη Μητρόπολη των Καθολικών.
 - Αναζήτηση πληροφοριών για τα επαγγέλματα από διάφορες έντυπες πηγές, από Internet, πληροφορίες από κατοίκους.
 - Επίσκεψη και πραγματοποίηση συνεντεύξεων με τον παπά Μανόλη Ρεμούνδο της Μητρόπολης Καθολικών, για άντληση πληροφοριών σχετικά με τη Σχολή των Ουρσουλινών και τη Γαλλική Εμπορική Σχολή, για τα οικόσημα, για τη διάδοση της Γαλλικής Γλώσσας και του Γαλλικού πολιτισμού, για τις σχέσεις καθολικών και ορθοδόξων, για τα μουσικά ακούσματα και τους συνθέτες του κάστρου.
 - Φωτογράφιση οικόσημων σε εξωτερικούς χώρους κτιρίων.
 - Φωτογράφιση Μητρόπολης Καθολικών.
 - Φωτογράφιση αρχιτεκτονικών στοιχείων.
 - Άντληση πληροφοριών από προφορική λαϊκή παράδοση και από τη γραπτή παράδοση από βιβλία/περιοδικά.
 - Επίσκεψη στην παιδική βιβλιοθήκη και βιβλιοθήκη του Δήμου για αναζήτηση πληροφοριών.
 - Φωτογράφιση των χώρων του κάστρου (όψεις, εξωτερικοί χώροι, Μουσεία, σπίτια, παραδοσιακά αρχοντικά, εκκλησίες, πύργοι, κα)
 - Μετάφραση ιστοριών από Αγγλικά.
 - Συνέντευξη από κατοίκους γύρω από το κάστρο σχετικά με προφορικές και γραπτές παραδόσεις.

- Επίσκεψη στο αρχοντικό της κ. Φλώρας Τζανίνη και κ. Καπινιάρη Πραγματοποίηση συνέντευξης.
- Φωτογράφιση και Βιντεοσκόπηση αρχοντικού κ. Φλώρας Τζανίνη και κ. Καπινιάρη.
- Καταγραφή στοιχείων μέσα από δικαιοπρακτικά έγγραφα και χρήση μελετών σχετικά με την προίκα.
- Συλλογή στοιχείων από έντυπο υλικό (βιβλία, περιοδικά, Αρχχειακό υλικό)
- Περιήγηση στο κάστρο.

Επόμενα βήματα

5η Επεξεργασία συλλεγμένων στοιχείων και πληροφοριών. Σύνθεση της εργασίας.

- Επίσκεψη στο κάστρο για φωτογράφιση εσωτερικών / εξωτερικών χώρων
- Επίσκεψη στη Σχολή Ουρσουλινών για φωτογράφιση
- Επίσκεψη σε παρεκκλήσιο
- Επίσκεψη στο Αρχείο της Μητρόπολης
- Πραγματοποίηση συνεντεύξεων
- Επίσκεψη στη Μητρόπολη των Καθολικών για φωτογράφιση οικόσημων του Ναού
- Επίσκεψη στο Ιδιωτικό Ενετικό Μουσείο του κάστρου και φωτογράφιση αντικειμένων
- Δημιουργία κολλάζ
- Χαρτογράφιση σημερινών επαγγελματιών στο κάστρο
- Συζήτηση υποδειγμάτων εργασιών με ανάλογο θέμα
- Συγκέντρωση, έλεγχος διαθέσιμου υλικού από υπεύθυνες ομάδες
- Επεξεργασία στοιχείων και πληροφοριών
- Συγγραφή εργασίας από υπεύθυνες ομάδες

6η Παρουσίαση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων.

7η Αξιολόγηση.

Χρονοδιάγραμμα:

Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να ολοκληρωθούν στο διάστημα των 11-12 δώρων που θα διατεθούν για την ευέλικτη ζώνη **από Ιανουάριο έως και Απρίλιο** και το χρονοδιάγραμμα πρέπει να είναι ευέλικτο και να επιτρέπει εναλλακτικές παραλλαγές.

Αξιολόγηση

Επαναπρογραμματισμός δραστηριοτήτων στα μέσα της πορείας υλοποίησης του προγράμματος. Τελική αξιολόγηση ως προς το βαθμό επίτευξης των στόχων και την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών.

Αυτοαξιολόγηση καθηγητών και μαθητών.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΙΒΛΟΥ ΝΑΞΟΥ**ΘΕΜΑ: «Διατροφή και διατροφικές συνήθειες»****Σχολικό έτος 2003-2004****ΕΙΣΑΓΩΓΗ:**

Από την αρχή δημιουργίας του κόσμου κάθε μορφή ζωής από την πιο πρωτόγονη μέχρι την πιο εξελιγμένη, ζει και αναπτύσσεται, επειδή τρέφεται. Ανθρωπολόγοι και άλλοι επιστήμονες, που ασχολούνται με την εξέλιξη του ανθρώπου, θέτουν ως βάση της έρευνάς τους τη διατροφή και χωρίζουν την ανθρώπινη ιστορία σε εποχές, όπως η κνηγετική, η νομαδική και άλλες. Σκοπός της διατροφής είναι η διατήρηση και η αποκατάσταση της ανθρώπινης υγείας. Η συμβολή αυτή της διατροφής είναι της ίδιας σημασίας, όπως και η συμβολή της ιατρικής, της φαρμακευτικής και άλλων επιστημών. Σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες η επιστήμη της διατροφής είναι εφάμιλλη όλων των άλλων επιστημών. Στις χώρες αυτές, όπως και στην Ελλάδα υπάρχουν εξειδικευμένα πανεπιστήμια, στα οποία ειδικεύονται άτομα, με σκοπό να διδάξουν και να ενημερώσουν το κοινό αναφορικά με τη σπουδαιότητα της σωστής διατροφής.



ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Η διατροφή είναι θέμα διαχρονικό και επίκαιρο.
- Η διαφήμιση και ο σύγχρονος τρόπος ζωής έχουν επιφέρει αλλοιώσεις στην παραδοσιακή μεσογειακή διατροφή στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα την εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων υγείας.
- Η μελέτη του θέματος της διατροφής μπορεί να προσεγγιστεί από πολλές ειδικότητες εκπαιδευτικών.
- Η διατροφή είναι οικείο θέμα στους μαθητές.
- Η διατροφή συσχετίζεται με παραδοσιακά προϊόντα της Νάξου.
- Η επαφή με την ισορροπημένη διατροφή είναι επιτακτική ανάγκη σήμερα.

ΣΚΟΠΟΣ

Βασικός σκοπός της δραστηριότητας αυτής είναι να μας βοηθήσει μέσα από την έρευνα-εργασία-συνεργασία, να υιοθετήσουμε έναν υγιή-ποιοτικό τρόπο διατροφής-ζωής. Η ενεργός συμμετοχή μαθητών-εκπαιδευτικών έχει στόχο:

- να βοηθήσει στη διαπίστωση της σοβαρότητας της μη ισορροπημένης διατροφής στην υγεία του ανθρώπου
- να βοηθήσει στην προώθηση αυτοκριτικής-αυτογνωσίας κατ' αρχήν και στη συνέχεια της αντιμετώπισης του θέματος στην κοινωνία
- να βοηθήσει στην επαφή-εξοικείωση των μαθητών και των εκπαιδευτικών με την έρευνα και την αναζήτηση πληροφοριών και την ομαδική εργασία

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ – ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Η διατροφή των Ελλήνων μέσα από τα κείμενα (Αρχαία ελληνικά και Ιστορία)

Μεσογειακή διατροφή – βιταμίνες (Οικιακή Οικονομία)

Η διατροφή στην Βίβλο – Καινή Διαθήκη / Θρησκεία και διατροφή

Άσκηση και διατροφή (Φυσική Αγωγή)

Διατροφή και πέψη (Χημεία - Βιολογία), μεταλλαγμένα προϊόντα

Διατροφικές συνήθειες άλλων λαών (Γαλλικά)

Σύνταξη κειμένων και απομαγνητοφώνηση συνεντεύξεων (Γλώσσα)

Εικαστική έκφραση-καλλιτεχνική επιμέλεια του εντύπου (Καλλιτεχνικά)

Μετάφραση του εντύπου στην αγγλική γλώσσα (Αγγλικά)



ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΛΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Ανάλυση του θέματος και ευαισθητοποίηση των μαθητών γύρω από το θέμα της διατροφής.
2. Σχεδιασμός του ερευνητικού σχεδίου εργασίας (Στόχοι - Δραστηριότητες)

ΣΤΟΧΟΙ

- Ενημέρωση μαθητών για τη Μεσογειακή διατροφή, ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν στη σημασία της υγιεινής διατροφής.
- Κατανόηση της σχέσης μεταξύ υγιεινής διατροφής και ποιότητας ζωής, με σκοπό την υιοθέτηση ενός υγιεινότερου τρόπου διατροφής.
- Ευαισθητοποίηση σε καίρια ζητήματα της καθημερινότητας όπως η παχυσαρκία, η χρήση χημικών πρόσθετων στα τρόφιμα, τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα.
- Σύγκριση παλαιότερων και νεότερων τρόπων παρασκευής των τροφίμων και εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με την ποιότητα τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Ερωτηματολόγια καταγραφής διατροφικών συνηθειών (εντοπισμός προβλημάτων παχυσαρκίας, έλλειψη πρωτεΐνης, μειωμένη κατανάλωση φρούτων κ.τ.λ.)
- Μελέτη και σύνταξη κειμένων.
- Επισκέψεις (σε super market, σύγχρονο και παραδοσιακό τυροκομείο, παραδοσιακό φούρνο, κατάστημα με Ναξιακά προϊόντα, ιχθυοπωλείο και κρεοπωλείο) συνεντεύξεις και φωτογράφιση.
- Αναζήτηση βιβλιογραφίας (βιβλία-internet).
- Ζωγραφική διαφόρων τροφίμων, πυραμίδας μεσογειακής διατροφής και πυραμίδας άθλησης.

3. Δημιουργία ομάδων
4. Επεξεργασία εμπειριών-βιωμάτων γνώσεων
5. Συμπεράσματα – αξιολόγηση
6. Σύνθεση εργασίας
7. Παρουσίαση (σε μαθητές και κοινό στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου)
8. Δημοσιοποίηση εντύπου

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Δευτέρα 19/1/2004	Σχέδιο πλαισίου εργασίας (όλοι οι καθηγητές)
Τετάρτη 28/1/2004	Δημιουργία πλαισίου εργασίας : Μπαρδάνη-Ρήγα
Πέμπτη 5/2/2004	Δημιουργία ομάδων : Ξηρογιάννη
	Αντικείμενο εργασίας : Λαγογιάννη
Παρασκευή 13/2/2004	Ερωτηματολόγια : Φίλιππουπολίτου-Κωνσταντοπούλου
Δευτέρα 16/2/2004	Επισκέψεις (όλοι οι καθηγητές)
Τρίτη 24/2/2004	Εικαστική έκφραση : Πολυκρέτης-Δέτση
Δευτέρα 1/3/2004	Επεξεργασία κειμένων-πληροφοριών: Κόλλιας- Φίλιππουπολίτου
Πέμπτη 11/3/2004	Επεξεργασία κειμένων-πληροφοριών: Μαργαρίτης- Γιαλή
Παρασκευή 19/3/2004	Επεξεργασία κειμένων-πληροφοριών: Κόλλιας- Φίλιππουπολίτου
Δευτέρα 22/3/2004	Συμπεράσματα-Αξιολόγηση: Λαγογιάννη-Ξηρογιάννη
Τρίτη 30/3/2004	Σύνθεση εργασιών: Πολυκρέτης-Γιαλή-Δέτση
Δευτέρα 19/4/2004	Σελιδοποίηση-Ολοκλήρωση εντύπου: Μαργαρίτης- Κόλλιας
	Μετάφραση στα Αγγλικά: Ρήγα
Παρασκευή 23/4/2004	Παρουσίαση (όλοι οι καθηγητές)



ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΚΑΛΟΥ ΔΡΥΜΑΛΙΑΣ ΝΑΞΟΥ

Τάξη: Διαταξικό

ΘΕΜΑ: «Το κίτρο»

Σχολικό έτος 2003-2004

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Η Νάξος είναι ένα από τα σημαντικότερα κέντρα παραγωγής κίτρου στην Ελλάδα. Επιπλέον το νησί μας είναι ο τόπος παραγωγής του αντίστοιχου ηδύποτου που είναι κι ένα από τα τρία ποτά με ονομασία προέλευσης στην Ελλάδα. Επειδή λοιπόν το κίτρο συναντιέται αρκετά συχνά στη ζωή των Ναξιωτών και δη των μαθητών μας θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα καλό θέμα για μελέτη μέσα από την Ευέλικτη Ζώνη.

Σκοπός

Σκοπός του ερευνητικού αυτού προγράμματος είναι η ανάπτυξη της ερευνητικής ικανότητας των μαθητών και η ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης μέσα από τη διερεύνηση ζητημάτων που σχετίζονται με την παραγωγή ενός γνωστού προϊόντος του νησιού: το κίτρο.

Στόχοι

1. Να αναπτύξουν οι μαθητές ερευνητικές δεξιότητες.
2. Να μάθουν σύγχρονες μεθόδους εργασίας όπως: παρατήρηση, λεπτομερείς σημειώσεις, συγγραφή κειμένων, φωτογράφιση, βιντεοσκόπηση, συνέντευξη, σύνταξη και πληκτρολόγηση κειμένου, αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση, παρουσίαση εργασιών σε ευρύτερο κοινό και όχι μόνον στη σχολική τάξη.
3. Να γνωρίσουν το κίτρο που είναι ένα αντιπροσωπευτικό προϊόν του νησιού.
4. Να παρακολουθήσουν τη διαδικασία παραγωγής και προώθησης του ηδύποτου κίτρου.
5. Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα αλκοολισμού από την παράλογη χρήση αλκοολούχων ποτών.
6. Να προϋδεαστούν οι μαθητές σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και επιχειρηματικότητας.
7. Να δημοσιεύσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους και να ενθαρρυνθούν να συμμετέχουν στην παραγωγή της γνώσης.
8. Να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.
9. Να συνειδητοποιήσουν πτυχές του εαυτού τους (ενδιαφέροντα, ικανότητες, δεξιότητες) και να μάθουν να τις αναπτύσσουν μέσα από μια διαδικασία προσωπικής ανάπτυξης και δια βίου μάθησης.
10. Να ευαισθητοποιηθούν και να εξοικειωθούν οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί με προγράμματα της Ευέλικτης Ζώνης.

Ενδεικτικές ενότητες - Εμπλεκόμενα μαθήματα

1. Ιστορία - Αρχαία Ελληνικά- Αναζήτηση χρήσεων και ιδιοτήτων του κίτρου στο παρελθόν.
2. Γλώσσα- Σύνταξη κειμένων και απομαγνητοφώνηση συνεντεύξεων.
3. Θρησκευτικά- Η θέση του κίτρου στον Ιουδαϊκό κόσμο και στην Παλαιά Διαθήκη.
4. Χημεία- Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας της απόσταξης.
5. Βιολογία- Καλλιέργεια και φύτεμα της κισριάς. Διατροφή και κίτρο.
6. Μαθηματικά- Στατιστική επεξεργασία των στοιχείων παραγωγής -πώλησης του κίτρου στη Νάξο. Επίλυση προβλημάτων σχετικών με τη παραγωγή του κίτρου.
7. Καλλιτεχνικά- Καλλιτεχνική επιμέλεια του παραγομένου εντύπου και παραγωγή διαφημιστικού υλικού του προϊόντος.
8. Αγγλικά- Μετάφραση εντύπου στην αγγλική γλώσσα. Έρευνα σε ξενόγλωσσα site στο internet.
9. ΣΕΠ: Ενεργός συλλογή πληροφοριών, κριτική τους ανάγνωση, οργάνωση και εφαρμογή. Αυτογνωσία: Διερεύνηση αξιών, ενδιαφερόντων, κτλ.
10. Φυσική Αγωγή- Περιπατητική διαδρομή.

Σχεδιαζόμενες δραστηριότητες

1. Ασκήσεις πεδίου (Παρατηρήσεις, καταγραφή, συλλογές, φωτογράφιση- video).
2. Κοινωνική έρευνα (συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, τύπος).
3. Βιβλιογραφική έρευνα (ιστορική μελέτη, internet).
4. Αρθρογράφηση στο σχολικό έντυπο.
5. Διαλέξεις με την επίδειξη κατάλληλου εποπτικού υλικού στην τάξη.
6. Εργαστηριακές ασκήσεις (απόσταξη).

Φάσεις υλοποίησης

1. Επιλογή θέματος από μαθητές με ψηφοφορία ανάμεσα σε 5 προτεινόμενα από τον σύλλογο των εκπαιδευτικών.
2. Σχεδιασμός του ερευνητικού σχεδίου εργασίας.
3. Δημιουργία ομάδων
4. Έρευνα α) απόκτηση κατάλληλων γνώσεων β) οργάνωση της εργασίας πεδίων, γ) ιστορική μελέτη κ. ά.
5. Εργασία πεδίων (διαδρομές περίπατοι) σχολείο κ.α.
6. Επεξεργασία των εμπειριών βιωμάτων των γνώσεων - σύνθεση.
7. Προετοιμασία- δημοσίευση.
8. Αξιολόγηση
9. Δημοσίευση.
10. Συμπεράσματα, προτάσεις
11. Τελική αξιολόγηση

Σχεδιασμός

Κατά το σχεδιασμό του προγράμματος αναζητήσαμε και βρήκαμε τις εξής ενότητες του θέματος:

Το κίτρο

Το Φυτό: Έρευνα στη βοτανική και στη βιολογία γύρω από την καλλιέργεια και την παραγωγή του κίτρου. Φύτεμα κιτριάς.

Το Ποτό: Το ηδύποτο «Κίτρο της Νάξου», παρατήρηση απόσταξης στην ποτοποιία. Έρευνα γύρω από την ποτοποιία Κίτρου Νάξου.

Στην αρχαιότητα: Έρευνα των χρήσεων του κίτρου στην αρχαιότητα.

Στη χημεία: Εργαστηριακή απόσταξη των κιτροφύλλων για την παραγωγή αιθέριων ελαίων.

Στα θρησκευτικά: Κίτρο και Ιουδαϊσμός.

Στην καθημερινή ζωή: Αναζήτηση των χρήσεων.

Το κίτρο αλλού: Αναζήτηση του κίτρου στο διαδίκτυο.

Χρονοδιάγραμμα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΩΡΑ	ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
Πέμπτη 22/1/04	3η	Επιλογή θέματος
26/1 έως 6/2/04	Δημιουργία πλαισίου του θέματος	
Τρίτη 10/2/04	2η 3η	Επίσκεψη στην ποτοποιία Βαλληνδρά ολοι
Τρίτη 17/2/04	3η 4η	Λαλέ, Κωστόπουλος, Παυλοπούλου
Τετάρτη 25/2/04	4η 5η	Λαλέ, Κωστόπουλος, Παυλοπούλου
Δευτέρα 1/3/04	4η 5η	Α΄, Β΄ Παντελής Γ΄ Κρητικού
Παρασκευή 12/3/04	4η 5η	Α΄ Χαρατσή Β΄, Γ΄ Κρητικού
Δευτέρα 15/3/04	3η 4η	Α΄, Β΄ Καραγιάννης Γ΄ Μάκαρης
Τρίτη 23/3/04	4η 5η	Φύτεμα
Τετάρτη 31/3/04	3η 4η	Σελιδοποίηση εντύπου Πρωτονοτάριος Κρητικού, Τζώγα
Τρίτη 20/4/04	3η 4η	Προβολή DVD Λαλέ

ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα Ευέλικτης Ζώνης στο Γυμνάσιο Σκαδού άρχισε στις 22/1/2004 με την επιλογή του θέματος. Στους μαθητές δόθηκαν 3 θέματα: α) Το κίτρο, β) Το αναψυκτικό γ) Διατροφή της ορεινής Νάξου. Οι μαθητές επέλεξαν κατά πλειοψηφία το πρώτο θέμα.

Από 26/1 έως 6/2 οι καθηγητές όλων των ειδικοτήτων ερεύνησαν το θέμα, το χώρισαν σε ενότητες και συγκέντρωσαν σχετικό υλικό. Στη συνέχεια επαναδημιουργήθηκε το ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου, ώστε να περιλαμβάνει την ευέλικτη ζώνη.

Στις 10/2/2004 οι μαθητές του σχολείου συνοδευόμενοι από τους καθηγητές τους επισκέφτηκαν τις εγκαταστάσεις μιας παραδοσιακής ποτοποιίας στο Χαλκί. Ξεναγήθηκαν στους χώρους του αποστακτηρίου και τους δόθηκαν πολύτιμες πληροφορίες. Στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν τη διαδικασία της απόσταξης και εμφιάλωσης υπέβαλαν εύστοχες ερωτήσεις και κράτησαν σημειώσεις. Συγχρόνως, φωτογράρισαν και βιντεοσκόπησαν τις εγκαταστάσεις και τα όργανα του αποστακτηρίου. Στις παρακάτω φωτογραφίες απεικονίζονται μερικές στιγμές από την επίσκεψη.



Στις 17/2/2004 στα πλαίσια του μαθήματος της νεοελληνικής γλώσσας η ομάδα των φιλολόγων ανέλαβε να συμβάλει στην απομαγνητοφώνηση όσων ηχογραφήθηκαν κατά την επίσκεψη του γυμνασίου μας στην ποτοποιία Βαλληνδρά στο Χαλκί. Οι μαθητές επεξεργάζονται το κείμενο που περιλαμβάνει τις ενότητες:

- α) Ίδρυση και λειτουργία του αποστακτηρίου - χαρακτήρας της επιχείρησης
- β) Περίοδος παραγωγής του ηδύποτου - πρώτες ύλες
- γ) Περιγραφή των χώρων απόσταξης κι εμφιάλωσης
- δ) Διαδικασία απόσταξης

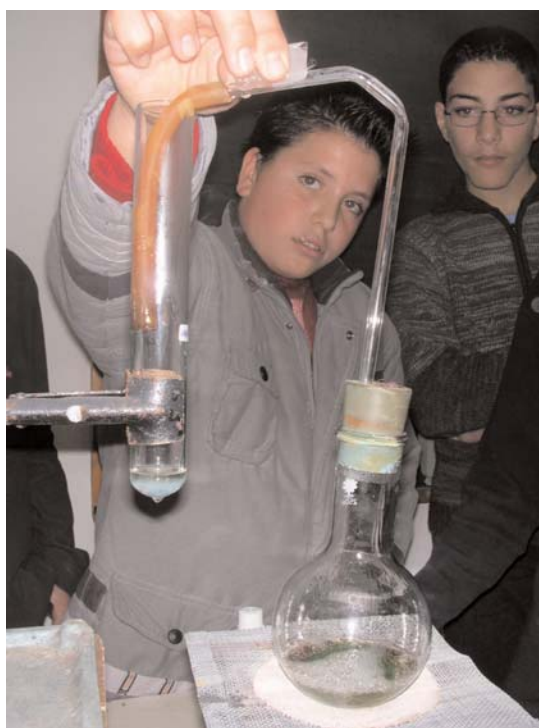
Στις 25/2/2004 στα πλαίσια της ιστορίας και των αρχαίων ελληνικών οι μαθητές με την καθοδήγηση των φιλολόγων προσπάθησαν να αποδώσουν στα νέα ελληνικά απόσπασμα από τους Δειπνοσοφιστές του Αθήναιου, σχετικό με τις ιδιότητες και τις χρήσεις του κίτρου στην αρχαιότητα.

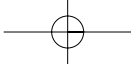
Στις 1/3/2004 στα πλαίσια του μαθήματος των Θρησκευτικών η Α΄ και Β΄ τάξη σύμφωνα με το αναλυτικό τους πρόγραμμα αναζήτησαν τη σχέση του κίτρου με την Ιουδαϊκή θρησκεία, αφού το κίτρο είναι το ιερό δέντρο των Ιουδαίων. Τα παιδιά διαπίστωσαν ότι το κίτρο ήταν ο απαγορευμένος καρπός του Παραδείσου.

Στις 1/3/2004 στα πλαίσια του μαθήματος της Χημείας η Γ΄ τάξη εμβάθυνε στο θεωρητικό υπόβαθρο της απόσταξης μελετώντας συγχρόνως τη χημική διαφορά των οινοπνευματωδών ποτών.

Στις 12/3/2004 στα πλαίσια της εργαστηριακής Χημείας οι μαθητές πραγματοποιούν την απόσταξη του κίτρου, την οποία και βιντεοσκοπούν.

Παρακάτω φαίνονται οι μαθητές να πραγματοποιούν την απόσταξη.





ΑΠΟΜΕΝΟΥΝ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

Στις 15/3/2004 στα πλαίσια του μαθήματος των μαθηματικών οι μαθητές θα διατυπώσουν και θα επιλύσουν προβλήματα σχετικά με την παραγωγή του κίτρου.

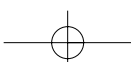
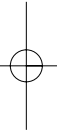
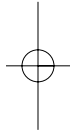
Η Γ' τάξη θα προχωρήσει στη στατιστική επεξεργασία της παραγωγής και πώλησης κίτρου στη Νάξο.

Στις 23/3/2004 στα πλαίσια του μαθήματος της βιολογίας μελετάται η βοτανική της κитριάς και οι μαθητές μαζί με τους καθηγητές θα προχωρήσουν στο φύτεμα του δέντρου.

Στις 31/3/2004 στα πλαίσια του μαθήματος των καλλιτεχνικών οι μαθητές της Α' τάξης θα προχωρήσουν στην καλλιτεχνική επιμέλεια έντυπου. Το έντυπο θα περάσει σε ηλεκτρονική μορφή στα πλαίσια του μαθήματος της πληροφορικής από τη Β' τάξη.

Στα πλαίσια των Αγγλικών η Γ' τάξη θα μεταφράσει το έντυπο στην Αγγλική Γλώσσα.

Στις 20/4/2004 προβολή DVD στο οποίο θα συγκεντρωθούν στιγμιότυπα όλων των δραστηριοτήτων.



ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΡΑΓΑΙΑΣ ΝΑΞΟΥ

ΘΕΜΑ: «Βυζαντινά μνημεία στην Τραγαία Νάξου»

Σχολικό έτος 2003-2004

Εισαγωγή

Η ευρύτερη περιοχή της Τραγαίας έχει πολλές εκκλησίες βυζαντινές (οι περισσότερες με τοιχογραφίες) που καλύπτουν όλες τις περιόδους των βυζαντινών χρόνων. Εύστοχα έχει χαρακτηριστεί «Μυστράς» της Νάξου. Στις εκδρομές, στις διαδρομές με λεωφορείο, πηγαίνοντας στα χωράφια ή στις βοσκές συναντάμε δεκάδες τέτοιες εκκλησίες. Αυτές οι εκκλησίες εκφράζουν το θρησκευτικό αίσθημα των νησιωτών, οι τοιχογραφίες αποδίδουν τις καλλιτεχνικές εκφράσεις, τις θεολογικές αναζητήσεις και διαφορές, η αρχιτεκτονική τους προσαρμόζεται στο περιβάλλον, οι επιγραφές τους αλλά και οι ίδιες ως μνημεία ομιλούν για μια περίοδο που έχουμε ελάχιστες πληροφορίες.

Γενικός Σκοπός

Σκοπός της δραστηριότητας αυτής είναι η γνώση των μνημείων της περιοχής που εδρεύει το Γυμνάσιο και με τα οποία οι μαθητές έρχονται σε άμεση καθημερινή επαφή. (π.χ. στην εκκλησία της πρωτόθρονης εκκλησιάζονται, παρακολουθούν τις δοξολογίες των εθνικών γιορτών, παίζουν στην αυλή της)

Στόχοι

1. Να αναπτύξουν οι μαθητές ικανότητες στην έρευνα και αναζήτηση στοιχείων και πληροφοριών.
2. Να κρίνουν, συγκρίνουν, συσχετίζουν, γενικεύουν.
3. Να εξοικειωθούν στην ομαδική εργασία.
4. Να προβληματισθούν, με αφορμή τη γνώση (ή της έλλειψη αυτής) της ιστορίας και των μνημείων της περιοχής, αλλά και να αναρωτηθούν για τη σημερινή τους κατάσταση.
5. Η ιστορική γνώση των μνημείων του τόπου θα βοηθήσει στη διαμόρφωση εθνικής ταυτότητας και συνείδησης.
6. Να συγκροτήσουν συνολική αντίληψη για τον πολιτισμό μιας εποχής και περιοχής (θρησκευτικό αίσθημα, αντίληψη αρχιτεκτονικής, ζωγραφική, θεσμοί, τρόπος ζωής).

Ενδεικτικές ενότητες - εμπλεκόμενα μαθήματα

1. Καθημερινή ζωή βυζαντινών (ενδυμασία, διατροφή, νηστεία, ταξίματα, εργασίες, έθιμα) - **Οικιακή οικονομία.**

2. Αποτύπωση του θρησκευτικού αισθήματος και των θεολογικών αναζητήσεων στις τοιχογραφίες - **θρησκευτικά.**
3. Θεσμοί, διοίκηση, αξιωματούχοι, οικονομία κεντρικής Νάξου στα μέσα βυζαντινά χρόνια. - **Ιστορία**
4. Στοιχεία εξέλιξης βυζαντινής ναοδομίας. Σύγκριση βυζαντινής ναοδομίας με άλλους ταυτόσημους χρονολογικά θεσμούς. Εξέλιξη βυζαντινής αγιογραφίας (συμβολισμοί, μορφολογικά στοιχεία) - **Καλλιτεχνικά**

Μεθοδολογία - Υλοποίηση

1. Ευαισθητοποίηση - προετοιμασία μαθητών για την εργασία.
2. Προσδιορισμός στόχων - σχεδιασμός δραστηριοτήτων
3. Οργάνωση μαθητών σε υποομάδες, συγκεκριμένες εργασίες και ατομικά καθήκοντα.
4. Προβολή βίντεο, διαφανειών.
5. Αναζήτηση - άντληση πληροφοριών από βιβλιογραφία, διαδίκτυο, επιτόπιες επισκέψεις.
6. Φωτογράφιση, ερωτηματολόγιο - συνεντεύξεις από ιστορικούς.
7. Κατασκευή φορητού ψηφιδωτού με ευτελή υλικά. Επίσκεψη και ανάλυση των αρχιτεκτονικών και αγιογραφικών στοιχείων των ναών της περιοχής.
8. Επεξεργασία στοιχείων που συγκεντρώθηκαν. Σύνθεση της εργασίας.
9. Παρουσίαση κατ' αρχάς στο σχολείο με έκθεση έργων και έπειτα δημοσιοποίηση εργασίας στον τοπικό τύπο.

Χρονοδιάγραμμα

Λαμβάνοντας υπ' όψη ότι εμπλέκονται σε πρώτη φάση τέσσερις εκπαιδευτικοί, το εύρος των θεμάτων αλλά και τους στόχους που τίθενται, χρειάζεται χρονικό διάστημα τριών μηνών.

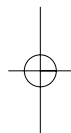
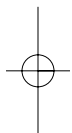
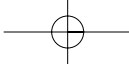
Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση θα είναι συνεχής, θα υπάρχει διάλογος και ενεργητική συμμετοχή των μαθητών, στην πορεία θα γίνεται αναμόρφωση, αν χρειάζεται, των δραστηριοτήτων.

Βιβλιογραφία

1. Βυζαντινή Τέχνη στην Ελλάδα - Νάξος (εκδοτ. οίκος «Μέλισσα»)
2. Ν. Κεφαλληνιάδης «Οι εκκλησίες της Νάξου και οι θρύλοι των» (Αθήναι 1971)
3. Ν.Κεφαλληνιάδης «Η Πρωτόθρονος Χαλκίου» (Παναγία Ευαγγελίστρια) (Ναξιακή πρόοδος, Νάξος 1969)
4. Φαίδωνος Κουκουλέ «Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός»
5. «Η θεολογία της εικόνας» Ε. Uspensky, εκδόσεις Αρμός, Αθήνα 1998

6. «Le premier art chetien» Andre Gradar (Gallimard, Paris 1966)
7. Φώτης Κόντογλου «Έκφρασις» εκδ. Αστήρ.
8. Παύλος Μυλωνάς «Ρυθμολογία» (εκδ. Α.Σ.Κ.Τ., 1969 Αθήνα).
9. Θησαυροί του Αγίου Όρους (Υπουργείο Πολιτισμού, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, θεσ/νίκη 1997)
10. Osbert Lancaster «Sailing to Byzantium» (εκδ. John Murray, Publishers, London 1969).



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ



ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

**ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ 75% ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ 25% ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

